ELŐFIZETÉS
Egy negyedévre
2 korona

Telefon szám 503.
Hirdetések dija: megállapodás szerint

HÉTFŐ

Megjelenik minden hétfőn délelőtt

A szerkesztésért LITS ANTAL felelős — Laptulajdonos: MOHOS AGOSTON.

Egyes szám
5 krajcár
(10 fillér)

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Zrinyi-utca 2 szám I. emelet
Sebesy-ház

III. évfolyam — ARAD, 1909. JANUÁR 11. — 2. szám

A táncos regiment.

Karneval Potemkin-palotájának ormára a mult héten föllibbent a szelid szinü fehér-sárga lobogó, amely tudvalevőleg a birodalom uélkül szükölködő és mégis legvilágraszólóbb hatalomnak: a pápaságnak a lobogója. Röviden annyit jelent ez, hogy a katholikusok, *mint ilyenek,* bált rendeznek Aradon. Értsük meg jól a dolgot: Nem jótékonycélu mulatság ez, A bálrendezők, Szent-Ottó és gárdája, egyszerüen csak maguk közt akarnak mulatni. Mert rettentő elgondolni is azt, hogy a finom báli köntösök selyméhez, — melyek bizonyos misztikus, hogy ne mondjuk tömjénes illatot szittak magukba bizonyos szerda estéken, — imaszijakat csavaró kezek tapadjanak. Vagy — horrendum dictum — a „keresztényt," *ty*-vel iró egyéb pogányok mancsai. Szóval ekszkluziv lesz ez a mulatság, minden izében római katholikus.

Sajátságos az, hogy ezek az ötletek éppen a katholikus bál alkalmával vetődtek fölszinre, hogy mig más felekezetek által jótékonycélra rendezett mulatságok sohasem váltanak ki a társadalomból a felekezeti békét megbolygató érzelmeket: addig bizonyos klerikális, fojtó párák telitik a levegőt, mióta fölröppent annak a hire, hogy a katholikusok, ime csak és kizárólag maguk között óhajtanak mulatni.

Évek óta rendeznek például a lutheránusok is bálokat Aradon és ezeken a bálokon Arad társadalma minden felekezeti jelleg kizárásával nemcsak élénken résztvett, hanem egyenesen tüntető érdeklődést tanusitott irántuk. Miért tehát ez az általános idegenkedés, mely a katholikus bállal szemben közéletünk egész vonalán megnyilvánul? Megengedik a főtisztelendő urak és olvasót pörgető gárdáik, hogy a katholicizmus liturgikus nyelvén citáljunk egy régi de igaz közmondást: *Si duó faciunt idem, non est idem.* Ami magyarul annyit tesz, hogy más az, amikor a társadalom és közélet minden terén békét és szeretetet hirdető egyházak rendeznek valami ekszkluziv dolgot és ismét más ha Ottokár mester, a hatalmas, a szent, a nagy, a még a bálteremben is vakbuzgó katholikus Ottó toborozza össze hiveit egy kis római katholikus bosztonra. Ezek az urak az első keresztény századok *ecclesia militans*-ságát, a hitért vérét és életét áldozó lovagkor hősiességét a bálterem parfümös illatu levegőjébe is bele viszik és még a róm. kath. párok összesimulva keringenek a szintén róm. kath. Glavári Hanna ismert melódiájára, ez a táncforgatag nemcsak alkalmatszerző farsangi mulatság az ő programmjukon, hanem annak a dokumentálása is, hogy aki nincs jelen. *az nem számit.*

Megkapja az emberi lelket, ha az elnyomott, izeire marcangolt lengyel nemzet énekli szilaj szomorusággal az ő bánatos torain, hogy nincs még veszve Lengyelország. Tiszteletet parancsol, ha az üldözöttek, az elnyomottak gyülnek összn, hogy bizonyitsák: hajszolva bár, de mégis élünk; de a cserkoszorus poéta — Nero jut az eszünkbe, amikor hatalmas és — jelentsük ki — Aradon erőszakos frakció áll ki a porondra, hogy hirdesse az ő szolidaritását, melyet már oly régen nyögnek az összes felekezetek.

Ez az oka annak, hogy akkor, mikor a számbeli tulsulyban, hatalomban, erőben legizmosabb felekezet felhasznál minden alkalmat és módot arra, hogy különválásával tüntessen: akkor egy csatasorban találjuk a társadalom minden rétegét, amint méltán felháborodással utasitja viszsza az Aradon legujabban felbukkant békerontók és lelkiismereti monopolisták erőszakosságait.

Ottó egyedül akkar lenni hiveivel és ezért a menyei élvezetért még a bálterembe is beviszi reverendáját. Nos hát jó: sikerülni is fog talán ez neki és bár Terpszihore ez alkalomra nem fog az egyedül üdvözitő katholikus hitre áttérni, Ottó atyának meglesz az a szomoru elégtétel, hogy végre egyedül van az övéivel, teljesen egyedül. S ha igy folytatja, egy szomoru hamvazó szerdai estén, amikor megcsömörlenek az ő kenetteljes embergyülöletétől ma még legrajongóbb hivei is, teljesen egyedül marad.

Ös és a harcos dokmák-*enfin soeule.*

Deutsch Izsó dr.

Központi szálloda.

Holnap kedden, közkivánatra mégegyszer

Carmellini estély.

A nagy büvész-mester és felesége uj számokat produkálnak.

Belépti-dij 1 kor. Kezdete 9 órakor.

A nagyérdemü közönség pártfogásáért esedezik

kiváló tisztelettel
Rónai A. János,
szállodás.

Anthes-hangverseny.

Ifj. Klein Mór könyvkereskedő és hangverseny rendező céget sürgönyileg tudatták, hogy a nagy müvész lázban fekvő beteg és a hangverseny napját a napokban fogja meghatározni. Az előjegyzett és kiváltott jegyek érvényben maradnak.

WEINBERGER FERENCZ elsőrendü ékszerész, nagy óra-raktára **ARAD** Andrássy-tér, Központi-szálló mellett.

A MIHÁLY ZSEBE.

*

Szinházi ügyek.

Sokat szavaltak már szóban és irásban arról, hogy vidéki szinpadokon nem lehet premiérekkel brillirozni, mert azok vagy jók, és akkor — méregdrágák, vagy olcsók, és roszszak. Nem azért szögezzük ezt le ezuttal, hogy vitassuk. Általában tényleg igy áll a bál, de vannak szerencsésen kivételes körülmények is.

Szendrey Mihály, a siránkozás nagymestere most ilyen helyzetbe került, még pedig kétszeresen. Alkalma volna megmutatni, hogy csöppnyi jóakarattal vidéki direktor is részesülhet abban a szerencsében, hogy először hoz szinre valamely darabot, vagy legalább a fővárosi szinpadokat megelőzi, de hát, ha az igazgató élne is ezzel az alkalommal, hogyan lehetne a jövőben — siránkozni!

Kezdjük a második esettel. Két héttel ezelőtt Aradon járt *Rozsnyay* Kálmán, a nagy Wilde-barát. és a Salome irójának egyik sikerült munkáját, az *A páduai hercegnő*-t kinálta Szendrey Mihálynak megvételre. A darabot Rozsnyay forditotta s Kolozsvárnak és Nagyváradnak már el is adta.

A direktor tárgyalásoba bocsájtkozott. És jöttek a találkák, a megbeszélések, amig végre sikerült kibuvót találnia. Kisütötte Mihály mester, hogy nincs megfelelő bonvivántja, akinek pedig a darab legértékesebb szerepe jut. Tehát nem veheti azt meg.

Pont. Még csak annyit, hogy az *A páduai hercegnő*t a forditó kivételesen olyan áron bocsájtotta Szendrey rendelkezésére, hogy röstelljük ezt a nevetséges összeget kiirni. Ami magát a kifogást, tudniilik a siheder hiányát illeti azt csak megjegyzésre sem érdemesitjük Hiszen annyira naiv és annyira átlátszó az!

A másik premiér, melyhez Szendrey Mihály jóvoltából nem jutunk olyan darab, amelyet még egy évvel ezelőtt ő emelt az égig. A hires-neves Szendrey-féle pályázat egy bohózatáról van szó. A birálók közül e sorok irója lelkesen támogatta a darabot, mint azok egyikét, amelyek pályadijra érdemesek és az igazgató a legmelegebben, őszinte lelkesedéssel vallotta azokat a nézeteket, kijelentve, hogy az *A bojár leány* föltétlenül sláger lesz.

És mi történt? A birálók a többek között ezt a bohózatot is előadásra ajánlották, aminek az volt a természetes következménye, hogy az *A bojár leány* társaival egyetemben *nem került szinre*. Persze: egyebütt nem ez volna a természetes. De Arad — az más. Az a Szendrey birodalma, ahol még olyan müsorral is lehet boldogulni, amilyet a direktor most produkál, de amilyet Büdszentmihályon már bajosan vennének be.

De hát hiába: Glück muss man haben, schön muss mann sein. És mihály mesternek, ha egyébből nem is, ezekből jutott

M. Á. V.

Telefon 63 Telefon 63.

Szénnagykereskedés.

ROTH JÓZSEF, ARAD Eötvös-utca 3.

Zsilvölgyi salon köszén 100 kg. 5 k.
Porosz salon köszén 100 kg. 5·60 k.
Koksz 100 kg. 5 korona. 9545
Házhoz szállitva. Plombázott zsákokban.

Titokzatos aradi egyesület.

—

Aki elnök, pénztárnok és ellenőr.

—

Hangok a jégről.

— A Hétfő riportja. —

Levelet hozott a *Hétfő*-nek a posta. Az irója egy ösmert aradi uriember, akinek szavát a közügyek terén elég gyakran hallani. Voltaképpen a közügyet szolgálja azokkal az érdekes sorokkal is, amelyek — ugyancsak közérdekből — szivesen adunk közre szószerint.

Ime a levél:

Tekintetes Szerkesztőség!

Csodálom, őszintén csodálom, hogy a *Hétfő*-nek sok mindenre kiterjedő figyelmét ezideig elkerülte az az érdekes, fölötte érdekes egyesület, amely hosszu évek óta működik Aradon, igen sajátságos körülmények között.

Az aradi korcsolyázó-egyletről beszélek. Ez az egyesület minden áldott esztendőben, a fölrendelt mezei hadak asszisztálása mellett megtartja szabályosan a közgyülését, amely közgyülésen szó esik mindenről, csak éppen arról nem, hogy a korcsolya-sport barátainak érdekében tenni kellene valamit az egyesületnek, ha egyebet nem, a városligeti tó megközelithetését életveszélyen kivül helyezni. Mert az ott lévő lépcső-lejárat ma igazán életveszélyes s csak csodának tudható be, hogy néhány gyermek tört lába nem hirdeti még annak rozogaságát.

De ez a kisebb baj? Nagyobb az, hogy az egyesületnek szervezeti állapota igen fura lábon áll Itt egy példa. Ha nem egyesületi tag jelenik meg a jégpályán, egy papirszelet ellenében bevasalják azon a belépődijat, ami hatvan kemény fillér.

Vizsgáljuk már most meg azt a papirszeletet. Mi van rajta? Semmi. Se bélyegző, se sorszám, szóval a s ükségos kellékek mindegyike hiányzik róla.

Már most hogyan történhetik ebben az egyesületben az elszámolás? Ki — kinek számol el? Ki a pénztárnok? És ki az ellenőr? És mit és hogyan ellenőriznek ott?

Látja tisztelt Szerkesztő ur, ezek azok a kérdések, amelyek miatt én csodálkozom, hogy a *Hétfő* figyelmét eddig elkerülte az aradi korcsolyázó-egylet.

A magam részéről egyébként ugy vagyok meggyőződve, hogy az elnöki, pénztárnoki és ellenőri tisztet, tehát *mind a hármat egy személy tölti be*, még pedig egy eléggé ismert és becsült aradi ur.

Hát ez hogyan lehetséges?

Őszinte tisztelőjük
Dr. N. N.

Leadtuk a levelet, mert amiket az illető uriember elmond benne, igen érdekes, sajátságos dolgoknak tartjuk mi is. És nem füzünk ahhoz kommentárt, hanem várunk. Mert lehetetlennek tartjuk, hogy valamelyes formában az egyesület vezetősége ne tisztázza ezt a homályos ügyet.

Tehát várunk.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

A raktáron levő összes

női divatáru cikkek,

valamint

vászon, chiffon, kész fehérnemüek, szőnyeg, függöny és ágyteritők.

Báli cikkek,

szallag, csipke és legyező

félárban szerezhető be, mig a készlet tart.

Singer Sándor

divat üzletében

Arad, Andrássy-tér 16.

Bulgária és népe.

A csak legutóbb királysággá emelt *Bulgáriát* mutatja be fényesén sikerült mozgófényképben az *Uránia* szinház. A pompás képen látjuk *Sofiát*, Bulgária fővárosát, mozgalmas utcai életével, a konakot, *Ferdinand* királyt családjával, katonai szemlét és megismerkedünk a bolgár népszokásokkal. A kép a fővároson

Egy próba mindenkit meggyőz arról,

hogy a **legszebb arcot** és kezet a már 15 év óta általános közkedveltségnek örvendő és ártalmatlan **Kárpáti-féle** **Benzoe-Tejkréme** használata által lehet elérni, mely eltüntet ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél minden **arctisztátalanságokat, fagyást** és **bőrbetegségeket. — Zsirtalan ideális szépitőszer. 1 adag 1 kor.,** mely 2 hónapra elegendő. Kapható a feltatáló **Kárpáti János gyógyszertárában Arad, Bores Béni-tér 15.** Továbbá droguériákban és illatszerkereskedésekben.

Csak akkor valódi, ha az [illegible] látható védjegygyel van ellátva. Utánzatoktól ovakodjunk.

kivül végigvezet bennünket a Balkán legvirágzóbb országán sok olyan dologgal ismertetve meg a nézőt, melyek csak előnyös világitást vetnek a törekvő bolgár népre. A hétfői müsoron számos ujdonság szerepel, melyek érdekesnél érdekesebb látnivalókkal szórakoztatják a közönséget. *Kedden* kizárólag sportképekből összeállitott müsort mutat be az Uránia.

A plébános ur elvei.

Egy megtagadott temetés.

A polgári házasság miatt.

— A Hétfő riportja. —

Ami nem Aradon történik, az a *Hétfő*-t ugy általánosságban nem érdekli s vidéki eseményekről csak kivételesen és csak akkor emlékezünk meg, hogyha azok legalább is olyan természetüek, hogy — amint mondani szokták — más lap nem irná meg.

Nos, bennünket ilyen-olyan tekintetek nem feszélyeznek s igy mi megiruuk mindent. Különös előszeretettel pedig az egyebütt bojkottált témákat.

Ez olyan. És talán ezért kerestek föl bennünket véle *Szentleányfalváról*. Onnan kaptuk ugyanis a következő hirt.

Még december végén történt, hogy a községben elhunyt *Billi* Jakab kereskedő, aki a római katolikus anyaszentegyház kebelébe tartozott. A hozzátartozói annak rendje és módja szerint bejelentették a halálesetet *Anschinger* Ferenc plébánosnak, a temetés idejének megállapitása miatt.

A plébános ur azonban nem azért az Ur fölkent szolgája, hogy nála az ilyen dolog simán, egyszerüen menjen. Rövid gondolkozás után a válasza az volt, hogy *nem hajlandó be szentelni Billi urama', mert a a második felességével csak polgári uton kelt össze.*

Ennyit mondott, egy szóval sem többet, vagy kevesebbet, de e mellett aztán meg si maradt férfiasan. Nem engedett a 48-ból, aminek az volt a következméeye, hogy Billi Jakab holtteetét irgalmassagból a református pap készitette elő az utolsó utra.

Most pedig igazán nincs egyéb hátra, mint méltatni a plébános ur eljárását. Erre azonban mi nem vállalkoznuk. Nem pedig azért, mert fölösleges munkát nem szoktunk végezni.

Mi leirtuk a száraz tényt. A közönség gondolkozzék és itéljen.

Gyermek kocsik
Fischer nagy áruházában
(Szabadság-tér 12. sz.)
óriási választékban
kaphatók.
Az árak rendkivül olcsóak.
5 forinttól 50 forinttig.

Aradi pénzintézetek osztaléka.

Az elmult év eredménye.

Bankok és részvénytársaságok.

— A Hétfő riportja. —

A polgári évek végén, illetőleg az uj évek kezdetén a nagyközönség figyelme rendszerint fokozott mértékben fordul a takarékpénztárak és részvénytársaságok felé. Ennek a magyarázata abban az érdekeltségben van, amely a közönség és az intézetek között fennáll, s amely érdekeltség annál kellemesebb, minél sikerültebbnek mondható az intézetek, társaságok egy-egy éve.

Az 1907-ik év, amely minden tulzás nélkül viharosnak mondható, várakozáson fölül sikerült s valósággal meglepetéseket tartalmazott a részvényesek számára, akik éppen nem ok nélkül féltek az esetleg bekövetkezhető katasztrófáktól. Nem történt azonban semmi, ami ékesen igazolja, hogy az aradi pénzintézetek egytől-egyig olyan vezetőkkel birnak, akik a megpróbáltatások sulyos napjaiban is teljes mértékben helyt tudnak állani.

Az elmult év az azt megelőzőhöz képest igazán normálisnak, nyugodtnak mondható s ha az állandóan napirenden lévő külpolitikai zavarok és egyebek a gazdasági élet nagyobb arányu föllendülését kellemetlenül hátráltatták is, az egyes intézetek és társaságok eredménye nemcsak kielégitő, de egynémelyike váratlanul kedvező is.

Az idei osztalékok az öt és kilenc százalék között mozognak, az intézetek részvényeinek *forgalmi* értékét véve alapul. Az egyes takarékpénztárak és nagyobb részvénytársaságok idei osztalékát az alábbi táblázat tünteti föl. A zárójelbe tett számok az egyes részvények mai piaci értékét jelintik.

Ime a részvénytulajdonosok boldog csoportját élénken érdeklő kimutatás:

Aradi Első Takarékpénztár osztaléka 160 k. (2620.)

Aradmegyei Takarékpénztár osztaléka 100 k. (2000.)

Aradi Ipar- és Népbank osztaléka 40 k. (550.)

Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztár osztaléka 42 k. (820.)

Aradi Polgári Takarékpénztár osztaléka 11 k. (202.)

Központi Takarékpénztár osztaléka 10 k. (200.)

Viktoria Takarékpénztár osztaléka 18 k. (350.)

Széchenyi gőzmalom rt. osztaléka 50 k. (600.)

Benoid-gázgyár rt. osztaléka 12 k. (200.)

Közuti vaspálya rt. osztaléka 12 k. (200.)

Ime: igy fest a mult év képe — *osztalékban*. Természetesen más a helyzet, ha a teljes nyereséget tekintjük, ami az osztalékot tudvalévőleg befolyásolja ugyan, de nem jelentékenyen. Az Ipar- és Népbank például csaknem hét és egy negyed percentet fizet, de fizethetett volna többet is, mivel az intézetnek fennállása óta *az elmult év volt egyik legjobb éve.*

Az egyes intézetek és részvénytársaságok tiszta nyereségével legközelebb foglalkozunk.

ARADI HANGOK.

Carmellini.

*

Carmellini, Carmellini,
Mint a gyermek tudnék rini;
Hogyha nézlek, hogyha látlak,
Epesztenek szörnyü vágyak,
Hogyha látlak.

A kezeden elmerengek,
S édes álom ringat-renget:
Ami egyszer oda kerül,
Semmivé lesz menthetlenül,
Menthetlenül.

Elgondolom: ez a város,
Mely oly szegény, hogy botrányos,
Mért nem fogja fülön kendet?
Igy csinálna egy kis rendet,
Házirendet.

A pótadó, mely ugy éget,
Legelsőbben jutna néked;
A nagy summát kézbe vennéd,
S mig el nem fogy: le se tennéd,
Le se tennéd.

A nagy kölcsönt azonképpen,
Eltüntetnéd szintén szépen;
Aztán jönne: igazgatás,
Autobusz és hideg garázs,
S még volna más.

Sorra vennéd, mi fáj nekünk,
Ami nélkül ellehetünk,
S eltüntetnéd mind egy szálig;
Nem ülnék a vizben álig,
Sőt: hajszálig.

Derék, dicső toronyalja,
Amely annyit vagyon bajba,
Ha még van, ki ésszel bir itt,
Szerződtesse Carmellinit,
Carmellinit.

Rekontrás.

Házhoz szállitok: Porosz és magyar kőszenet, rostál bükkfa-szenet és apritott tüzifát.
Kokszot (pirszén.)
Altmann Ede
Wesselényi- és Kiss Ernő-utcák sarkán.
Telefon 46. sz.

Engelhardt-féle Chasalla cipők egyedüli elárusitó helye.
Weinberger János elsőrendü cipőáruházában.

A rendőrség primadonnái.

Kutatás egy mese után.

A bünügyi osztály tikaiból

— A Hétfő riportja. —

Az emberek kivétel nélkül többé-kevésbé hiuk s önzők. Még akkor is, ha rendőr-egyenruhát viselnek. Talán még ebben az esetben fokozottabb mértékben. A rendőrség hivatalaiban éppen ugy tombol a primadonna-szeszély, akár csak a szinpadon. A dicsőség monopoliumát akarja magának megszerezni még a legszürkébb dijnok is.

Amiket itt elmondottunk, nem üres frázisok, hanem szintiszta igazságok. Állitásunk dokumentálására a sok közül csak egy esetet fogunk felemliteni, amely a közelmult napokban játszodott le.

Megtörtént, hogy *Potkoff* János aradi fiatal rajzolósegéd öngyilkossági kisérletet követett el. Hátrahagyott leveleiben azt irta a fiatalember, hogy egy megvivott amerikai-párbaj adta kezébe a revolvert. Később, amikor állapota jobbra fordult, saját szavaival is megerősitette a levelekben foglaltakat. A rendőrség, mit tehetett volna egyebet, széleskörü nyomozást inditott Potkoff ellenfelének kikutatására. Nyomoztak, nyomoztak, de a fehérgolyós ellenfél csak nem került kézre.

Mit mivel azonban Isten, helyesebben két helyi napilap rendőrségi riportere. A két élelmes ujságiró a rendőrség tudta és beleegyezése nélkül elment a kórházban fekvő Potkoffhoz, akit ügyes trükkökkel őszinte vallomásra birtak. A fiatalember bevallotta az ujságirók előtt, hogy az egész amerikai-párbajt *csak kitalálta*, s életuntságának igazi oka a csalódott szerelem volt Szeretett egy leányt, eki nem viszonozta az érzelmeit s ezért követett el öngyilkossági kisérletet.

Az ujságirók természetesen másnap részletesen beszámoltak lapjukban a nyomozásuk sikeréről s azt sem átallották megirni, hogy a rendőrség az ő soraikból vesz majd tudomást arról, hogy az amerikai párbaj egyszerü mese.

Az ujságirók azonban csalódtak, mert a rendőrség egyszerüen nem vett tudomást a szenzációs cikkekről, hanem tovább kereste az ellenfelet. És nehogy az ujságiróknak meglegyen az az elégtétele, hogy munkájukat a rendőrség is méltányolja, a rendőrség nagy buzgalommal üti tovább azokat a képzelt nyomokat, amelyek követésén föl akar találni egy embert, aki nincs és egy bünt, amit nem követtek el. Vagy izgatja talán a rendőrséget a szenzáció érdekessége s ezt hajhássza most. Hiszen azokat a szegény riportereket vádolták eddig szenzáció hajhászással még akkor is, amikor az igazság után kutattak. Vajjon mivel lehetne most a rendőrséget vádolni, mikor egy hazugság után fut értelmetlen kitartással. Végre is, ha ideje van, hát tegye. Ám ne feledjük, hogy a fehér golyó vádja ért valakit, valakit, nem tudjuk, hogy kit, de éppen azért borzasztó a vád, mer igy gyanus mindenki, aki él.

Miért engedi a rendőrség ezt a gyanut élni a hazugság érdekében, amikor tudja s meggyőződhetik, hogy a gyanu alaptalan, hazug? Vagy hivatása ez a rendőrségnek? Öt nap óta tudja a rendőrség, hogy nem igaz, mese az egész amerikai párbaj történet s még sem hallgatja ki az öngyilkos fiut.

A rendőrségnek tehát van ideje elég, ráér, de csak gyanakodni, nem az igazságot kideriteni.

Ugy tudjuk, *Green* Nándor tb főkapitány a bünügyi-osztály vezetője rövid szabadságon volt s távolléte alatt más vezette az erre az ügyre vonatkozó nyomozást. Valami fiatalabb, vagy talán ujdonsült tisztviselő, vagy irnok s ez érthetetlen és értelmetlen ambicióból tartja fölszinen az öngyilkossági kisérlet szürkesége helyett az amerikai-párbaj regényesebb meséjét, mert igy akarja magát érdemessé tenni a rendőrtiszti kardbojtra.

Hát ez ambiciónak szép, de kötelességteljesitésnek nem elég.

Szendrey veresége.

Tehát mégis lesznek!

Az esti hangversenyekről.

— A Hétfő riportja. —

Abban a harcban, amelyet *Szendrey* Mihály szinigazgató az esti időkre tervezett hangversenyeknek üzent, Szendrey a fübe harapott. Szándékosan használunk ilyen kifejezést, mert nem akarjuk azt mondani, hogy — vesztes maradt. Csak a harcnak a diadala nem az övé, a profité, — bizvást mondhatjuk, — az övé maradt. Ebben a küzdelemben megforditthatjuk azt a régi klaszikus szálló igét, hogy: „Még egy ilyen győzelem és becsukhatjuk a bótot“. Ez a mondás a jelenvaló esetben körülbelül olyanformán módosul, hogy: „Még egy ilyen veszteség és gemachter Mensch vagyok“!

Mert nem győzzük eleget ismételni, hogy a hangversenyek nem árthatnak a szinháznak, — értsük meg jól: a szinháznak! Az a kis egészséges verseny amit támasztanak, csak arra jó, hogy felfrissitsék, felüditsék a szinháznak avas, dohos, fülledt levegőjét s ezzel cél és okszerü igazgatásra szoritsák az ilyen igazgatásra nagyon rászorult vezetést. Mert szarvas tévedés volna azt hinni, hogy csakis azok a vállalkozások fejlődésképesek, amelyek legázolják maguk közül a konkurrenciát. Az ilyen vállalkozások csak hasznot hajtóak, de semmi esetre sem fejlődőek. Példa erre a trösztök, a ringek és a kartellek végtelen sorozata.

De ki tudna mutatni embert, akinek kedves volna a piacok feltétlenül uraló egyedárusitás. Az ilyen vállalat mindig hajlandó a kényének-kedvének kiszolgált közönség igényeit kiuzsorázni. Az ilyen vellcitásoktól az aradi szinház nem állott távol. A kotyvasztékait kénytelen, kelletlen, de fogyasztotta a közönség s minthogy a kotyvalékon „*Müvészet*“ volt a Schutzmarke, az avatatlanok és a jobbhoz nem szokottak gyomra, bizony emésztette a hamisitást.

Nem hinnők tehát, hogy akadna halandó, aki ne üdvözölné örömmel a közigazgatási bizottságnak azt a határozatát, hogy bizony ezentul a szinházbajárás ideje alatt hangversenyeket is meghallgathat. Tetszés szerint csoportosithatnók még az éveket ez okos és üdvös határozat mellett, de készakarva csakis a szinház fejlődését előmozditó ezen egyetlen érvet domboritottuk ki. Ebben aztán meg kell találnia a maga örömét Szendreynek is, akitől, ha nem csalódunk, többször is hallottunk olyan sulyos kijelentést, hogy neki szinmüvészetet fejlesztő ambiciói is vannak. Most tehát majd módjában lesz Szendreynek örülni az örvendezőkkel.

De nehány szóval honorálnunk kell a közigazgatási-bizottságnak ezt a határozatát. Ez a minisztert is megjárta kulturkérdés Aradváros ép jogérzékünek bizonyult rendőrfőkapitányának a kezét dicsérte először. *Sarlot* Domokos természetesnek találta, hogy az esti hangversenyekre az engedelmet megadja. Nem igy a tanács, akit a felebbezés megbusitott. Ott már fokozott jóindulattal kezdték a *Szendrey ügyet*. Nem kevesebb humanizmus kóválygott a törvényhatósági bizottságban, amely Szendrey örömére szintén busult a hangversenyek ügye fölött. A nyughatatlan vérü és jogérzékében e két fórummal hadilábon álló fölebbező — ha per, ugy nond hadd legyen per — a miniszterig járult. A miniszter a közigazgatási bizottságot szólaltatta meg, mint illetékes fórumot. És a bizottságban hamis szelek jártak. Az öreg ágyuk a csupamerő tekintélyek elsütögették a harag dörgedelmes lövegeit. Mint valami bömbölő égi háboru szakadt a szavak ostromló tüze az esti hangversenyek terve ellen. Felszólaltak *Mülek* Lajos dr., *Steinhardt* Mór dr. és *Kádas* Kálmán főjegyző ur. Csodálatos, hogy ezuttal a bizottságnak minden jelen volt tagja érezte, hogy egyetlen ágyutoroknak *sines magja*. Kiderült az igazság és az idő. A toronyaljába verőfény hatolt. Az öreg ágyuk viharágyuk voltak, elüzték a fekete viharfőllegeket. A verőfény első sugara Károlyi Gyula gróf főispánnak a szavából tört elő.

A nemes gróf belevilágitott a kérdésbe. Felszólalása után szavazásra került a sor és a levegő megtisztitására vállalkozott három ö eg ágyu kivételével, a jelenvoltak valamennyien az esti hangversenyek javára döntöttek szavazatukkal.

Sohasem voltunk valami kiváló tisztelői a tekintély elveinek, s ha valahol ilyen elvet letörni láttunk, nem nyomhattuk el az öröm kitörését. Mert csak azért nem zavartalan az örömünk, mert egy másik tekintély érvényesülése segitette diadalra az igaz ügyet.

Annyit azonban a javára kell irnunk a most diadalmaskodott tekintélynek, hogy igaz hangokat ütött meg még akkor is, sakkhuzása kiváltképen a szabadkőmüvesek protezséjének szólt is.

(T—)

URÁNIA SZINHÁZ.

Simonyi-utca 1. sz. Szabadság-tér mellett

Hétfőn, január hó 11-én.

Mai müsor:

1. Gyermekjátékok. 2. Szerelmi orvosság. 3. Mulatságos menekülés. 4. Mexikó. 5. Egy borjufej története. 6. Derék nevelőnő. 7. Cómó-tó. 8. Plakátvadászok. 9. Lünenburgi dragonyosok. 10. Föltékenység. 11. Vaskohók. 12. Golyófuró 13. Bulgária és népe.

Az előadások 1 és fél órán át tartanak.

Előadások: Délután 5 órakor, este fél 7 és fél 9 órakor. — Rendes helyárak.

A szinház állandóan fütve van.

— Mindenelőadásnál **katonazene** játszik. —

Aradi tisztviselő karriérje.

Szegő Pál aradi származásu tisztviselőt, aki itt a Nagy Farkas cég főkönyvelője, majd a temesvári gyártelep-serfőzde r.-t. irodafőnöke volt, a pécsi „Mezőgazdasági sörgyár és malom részvénytársaság“ igazgatójának választotta meg.

Szathmáry úr kilép.

Nem lesz cégtárs.

Egy búcsúévet kér.

— A Hétfő riportja. —

Szinte kedvünk kerekedne eldicsekedni, hogyan hóditanak a hasábjainkon hangoztatott igaz ágok. Szivósság, eltökélt akarat é türelem kell hozzá, hogy az ember a nem szivesen látott igazságokat győzelemre vigye.

A *Hétfő* egyik dédelgetett, de az érdekelt részéről bizony nem szivesen látott igazságának diadala szerényen huzódik meg Aradváros legközelebbi közgyülésének szürke és rendesen termeketlen tárgysorozatában. A programmnak huszonharmadik és huszonnegyedik pontja igy szól:

A polgármester előterje ztése Szathmáry Károlynak, a városi gépüzemek igazgatójának véglegesitése tárgyában.

Szathmáry Károlynak a váro i gépüzemek igazgatójának kérelme a Czeiler és Szathmáry cégben ez év végéig névleg való bennmaradása iránt.

Rendkivül szürke és szándékosan semmitmondó szerény igéi ezek a toronyaljának. Készakarva, szánt szándékkal törek zik kevo ebbet mondani, mint a mennyi bennök foglaltatik. De nem sokáig állják ez igék a szerénységet, mert ha egy kis hóhérvirtus megvakarja a bőrüket, a bőr alól tüstént kiütközik a mi igazságunk diadala.

A gépüzemek igazgatójának kiáltó összeférhetetlenségét a *Hétfő* pennái tüzték legkiméletlenebbül tollhegyre. Ezek a rovások provokáltak olyan közgyülési határozatot, amely kimondotta, hogy Szathmáry Károly ur cégtársi minősége összefér a városi alkalmaztatás minémüségével. A *Hétfőnek* nem ez a határozat volt a célja, de hát elég, ha a torony bölcseinek indittatásokat ad, bölcsességgen nem győzné őket egy sereg görög gimnazium sem.

De lassan-lassao belceszi magát az igazság ez elmékbe. Szathmáry ur honnan, honnan nem, indittatást kapott, hogy a Czeilerrel tartott cégtársi predikatumtól megváljon.

Elhatározásának inditó okát ne firtas uk. De emeljük ki, hogy ez a régen vajudó és már sok jelzővel érdeme szerint tisztelt cégtársi mivolt egy-ké hettel hamarabb is megfájdithatta volna Szathmáry ur fejét. Miért nem kérte az igazgató ur a cégben való bennmaradásra az engedelmet az urnak 1908-at iró esztendejének december havában, az ez évivel megegyező szövegü folyamodványban. Akkor egy esztendővel rövidebb ideig lüktetett volna az igazgató ur fejében fájdalmasan a velő.

Végül idejegyezzük még, ebbeli nagy kivánságunkat, hogy vajjon akad-e a közgyülésen városatya, aki ilyenforma inditvánnyal hivja alkura a törvényhatósági bizottságot.

— Ám erősitsük meg Szathmáry Károlyt igazgatói állásában, de erősitsen ő meg előbb bennünket abbeli hitünkben, hogy a mi megerősitésünket addig el nem fogadja, valameddig a Czeiler és Szathmáry cégből ki nem lép.

Telefon 517.

Polgári iskolai magánvizsgákra legalkalmasabb

Vaszkó-Gillányi vezérkönyv

Tartalma a polgári iskola 4 osztályának tananyaga.

Kapható 8 koronáért

Ingusz I. és Fia

könyv- és papirkereskedésében Arad.

AMIRŐL CSAK SUTTOGNAK.

*

A világjáró szépasszony kacsiban.

Már gyakrabban volt hozzá szerencsénk. Megirtuk fürdői kalandját nem titkoltuk kisded poste-restante esetét sem s most ismét a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a világjáró szépasszony egy bájos kalandját átadjuk ezuton a halhatatlanságnak.

Kétségtelen hogy manapság kevesen vannak Aradon, akik annyira megértek a rovat számá a mint ő, a fiörtök királynője, akik a szerelemhez cimzett üzletet *en gross* vezeti, társnői által méltán irigyelt eredménnyel. A lovagokat ugy változtatja őnagysága mint más a harisnyáit, sőt talán jobban. Délben korzó lovag, délután zsur-lovag s azután (vagy előtt(másmilyen lovag lát ató az oldalán s e szereplőket természetesen más és más egyén tölti be, a civilség és katonaság köréből vegyesen.

Hogy mi köze őnagyságának a cimben emlitett kocsihoz rátérünk arra is. Még pedig menten.

Az eset — hogy minden poézist mellőzzünk — rövidesen leszállott. A toronyórák, köztük a városházé is hatott mutattak, s elében a pillanatban jelent meg őnagysága a szinen, mondjuk a korzó-lovaggal. Nem telt el egy perc sem s már kocsi áliott elő. Rövid ideig discurált a pár aztán az asszony beszállt.

És megindult a kocsi. Lassan, mondhatni méltóságosan. Bárki lépésben nyugodtan követhette volna.

Ezt a kedvező helyzetet az alkalmi lovag ki is aknázta, a az aszfalton kisérte az egylovast. Eközben következett be aztán a drámai fordulat, még pedig azon az álapon, hogy a a falnak is vannak fülei, meg szemei.

A kocsi jelenetet ugyanis végignézte a lovag egyik ismerőse is, akit rosszmájuságáról az egész város ismer. Az illető azonnal átlátott a szitán s gondolt nagyot, merészet és gonoszszat. A terv az volt, hogy megakadályozza az ügyesen kieszelt találkát. Valószinünek itélte ugyanis, hogy a kocsiba később az ifju is beszáll, még pedig gyanutlanul. Mert a járó kelők üresnek gondolják.

A gondolatot tett követte. A rosszmáju ember mintha a föld alól került volna elő, váratlanul a lovag oldalán termett és nem várva be semmiféle invitálást, egyszerüen kisérni hezdte őt. És kisérte lelkesedéssel, és kisérte kitartással, miközben a kocsi csöndes melankoliával baktatott az uton. És végre is elbaktatott a szép asszonynyal.

Egyedül, egyedül . . .

Hogy pedig a lovag hová kivánta ezalatt hivatlan kisérőjét, azt nem áruljuk el. Gondolja ki-ki — a legrosszabbat.

Weisz Leó a legmodernebb dusan felszerelt könyv-kereskedés

ARAD, Minorita-palota.

Aradváros térképe

az utcák legujabb elnevezésével most jelent meg **Ifj. Klein Mór** és **Ingusz I. és Fia** helybeli könyvkereskedő cégek kiadásában. Ára 60 fill. Kapható: a kiadóknál és miuden könyvkereskedésben.

Mert az

Atlantika

Kávé, tea, rum speciális üzlet

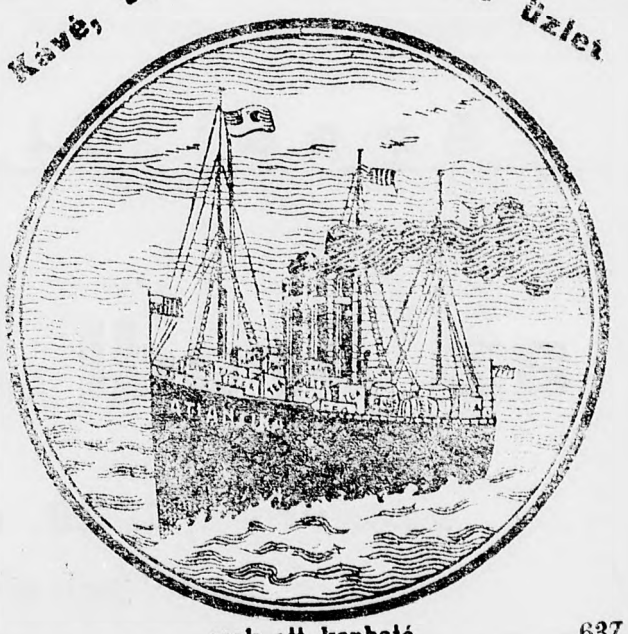

csak ott kapható 637

füszer és illatszer káros szagától mentes

kávé, tea, rum.

A kirakatban müködésben látható villanyüzemü kávépörkölőnkkel a nap minden szakában friss pörkölés.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Vidéki megrendeléseket bármentve szállitunk.

ATLANTIKA

Arad, Andrássy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

TELEFON SZÁM 609.

Törlesztéses amortisatiós PÉNZKÖLCSÖNÖKET 15, 20, 25, 30, 40, 50 és 65 évi időtartamra

4 százalék törzskamattal földbirtokra és bérházakra a becsérték legmagasabb hányadig rövid idő alatt kieszközöl:

Herzog Sándor

(volt banktisztviselő)

ARAD, Weitzer János-utcza 15. sz.

Telefon 162. Telefon 162.

Reusz Mór és Fia

Porosz kőszén, koksz és faszén telepe

ARAD, Boros Béni-tér 12.

Telefon 162.

A fütési idény beállával van szerencsénk ajánlani **legjobb minőségü**

Porosz salon fütőszenet.

Porosz légszesz pirszenet

Vasaláshoz rostált darabos

Bükkfaszenet

jutányos árban házhoz szállitva

Kiváló tisztelettel 9555

Reusz Mór és fia.

Dr. WIENER GYULA

fogorvosi műtermét

Szabadság-tér 20. szám

Gróf Nádasdy-palotába

helyezte át.

Rendel reggel 7 órától.

Városi és megyei telefon 324. szám.

Itt van a tél!

Fa-szükségletét a legjutányosabban szerzi be

NACHT VIKTOR

fatelepén

Arad, Nagyváradi-ut 2a.

Bükk, cser, gyertyán és tölgy hasábfa, valamint **dorong tüzifa**

Hasábban **26** koronától feljebb.

Dorongfa **28** „ lejebb.

Vaggonrakományonkinti megrendelések ugy tüzifa, mint kádár dongafára elfogadtatnak

Arad, Petőfi-utca 8. szám.

Mi történt az éjjel?

Semmi. Csupán kiderült, hogy a Nap nevü égitest teljesen fölösleges, mert a

Benoid gázvilágitás

teljesen pótolja. A Benoid-gáz nemcsak a legolcsóbb, hanem

Fényt, Hőt, Erőt

mindenütt alkalmazható.

Dijtalan felvilágositást ad

Magyar Benoid-gáz R.-t. Arad.

Telefon 561.

Budapest, Andrássy-ut 17.

Telefon 28—60.

DICK SAMU

órás- és látszerész

Arad, Andrássy-tér és Weitzer J.-u. sarkán

Elad és javit mindennemü **órákat** két évi jótállás mellett, a legolcsóbb árakon.

Raktáron tart mindennemü szinházi látcsöveket a legkülönbözőbb kiállitásban, legfinomabb lorgnett orrcsiptetők és szemüvegek, arany-ezüst, nickel és teknősbéka csontkeretekben, legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sürüségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők mindennemü kivitelben. 7689

Szemüvegek és orrcsiptetők

orvosi rendelet szerint azonnal készittetnek.

Aradi Első Takarékpénztár.

Meghivás

az Aradi Első Takarékpénztár

részvényeseinek

vasárnap, 1909. évi január hó 24-én délelőtt 10 órakor

az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca I. sz.) tartandó

68-ik rendes évi közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 27. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1908. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapitása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 29. §-ának rendelkezése szerint:
   a) a társulati elöknek,
   b) 6 igazgatónak,
   c) 3 felügyelő-bizottsági rendes és 1 póttagnak,
   d) 16 biráló-bizottsági tagnak és
   e) 28 igazgató-választmányi tagnak három évre történendő megválasztása.
4. Netaláni inditványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal biró t. c. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerü képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkivül meghtalmazásaikat **1909. évi jannár hó 23 ig** az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1909. évi január hó 4-én.

Az igazgatóság.

Aradi Központi Takarékpénztár

ARADON, Andrássy-tér 17. szám, (Reinhart-házban.)

ÜZLETKÖRE:

Elfogad betéteket betéti könyvecskékre, pénztár jegyekre, folyó számlára, mely felett chequekkel is rendelkezhetni. 3 hónál rövidebb ideig elhelyezett betéte 4%-ot, **3 hónapnál hosszabb időre elhelyezett betétek után a betett összeg nagyságához mérten 4½ és 5% kamatot fizet tisztán levonás nélkül.** A pénztár álladékához képest a betétek felmondás nélkül is visszafizettetnek.

Leszámitol a legjutányosabban bel- és külföldi váltókat, kisorsolt váltókat, értékpapirokat, utalványokat, könyvköveteléseket és közraktári jegyeket.

Előlegeket nyujt értékpapirokra, árukra nyers terményekre és elfogad megbizásokat értékpapirok bizományszerü megvételére és eladására.

Jelzáleg kölcsönöket engedélyez ház- és földbirtokokra olcsó feltételek mellett, ugyszintén községeknek, városoknak, törvényhatóságoknak rövid vagy hosszu lejáratu (amortisationális) kölcsönök alapján.

Letét és őrzés végett átvesz értékpapirokat, fontos okmányokat, arany és ezüst ékszereket, kulcsokat és más értéktárgyakat és e célból felhivjuk főleg az utazási idény beálltával a közönség figyelmét, távolléte tartamára értékeinek feltétlen biztonságba helyezése szempontjából tüz- és betörésmentes páncélszekrényünkben elhelyezett és bármely időre bérbevehető.

Safe deposit acélszekrénykékre, melyek háromszorosan is elzárhatók és csakis a bérlők közbenjöttével az intézet ellenzárolása mellett nyithatók ki.

A szekrénykék évi bére 24 korona, félévre 15 korona, negyedévre 8 korona, egy hóra 4 korona.

Aradi Központi Takarékpénztár igazgatósága.

Menyasszonyi kelengyék,

estélyi és alkalmi cipők

elegáns utcai cipők urak, hölgyek és gyermekek részére nagy választékban és minden kivitelben.

Valódi orosz bagaria csizmák mérték szerint készittetnek. — A hirneves „KOBRAK“ cipők egyedüli elárusitása. — Külön olcsó áru osztály.

Lányi Marcell

„Kobrak“ cipő-raktárában 8622

Aradon, Atzél Péter-utca 1. sz.

Berlini Victoria

általános biztositó részvénytársaság.

Alapittatott 1853-ban. **Alapittatott 1853-ban.**

Biztositási állomány 1907. deczember hó 31-én	1,776.134.314	K.
Vagyon „ „ „ „	760.631.773	„
Dijtartalékok „ „ „ „	578.243.350	„
Biztositottak részére gyüjtött nyereség-tartalék 1907. deczember hó 31-én	147.180.819	„

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.

Párbaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes dijtartalék, ennek elteltével pedig az egész biztositási összeg fizettetik ki halál esetében.

Világkötvény: A biztositott minden **külön pótfizetés nélkül** kezdettől fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.

A biztositás megszünésének kizárása: Három évi fennállás után a biztositás nem válhat érvénytelenné,

Legmagasabb kölesön- és visszavásárlási érték három évi fennállás után.

Megszünt biztositások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül **orvosi vizsgálat nélkül.**

Háborubiztositás teljesen költségmentes

Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség **90%-a** a biztositottaknak szavatoltatik. Az 1907. üzletévre a tiszta nyereség **90%-a,** tehát 30,897.125 korona utaltatott át a **biztositottaknak** mint nyereségrész. Már 1878. óta az összes dijbefizetések **3%-kal** emelkedő osztalék fizettetik ki.

Példa: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztositás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyénnek csupán **5684.03** koronájába kerül.

Rövid, világos biztositási feltételek, fenntartások nélkül.

Igazgatóság Magyarország és a Keleti országok részére:

BUDAPEST, V., Széchényi-utcza 1.

625

Felvilágositást és ajánlatot nyujt

az aradi főügynökség, Andrássy-tér 10. sz.

Telefon 238. sz.

Nyomatott Zlinszky István és Társa könyvnyomdájában Arad.